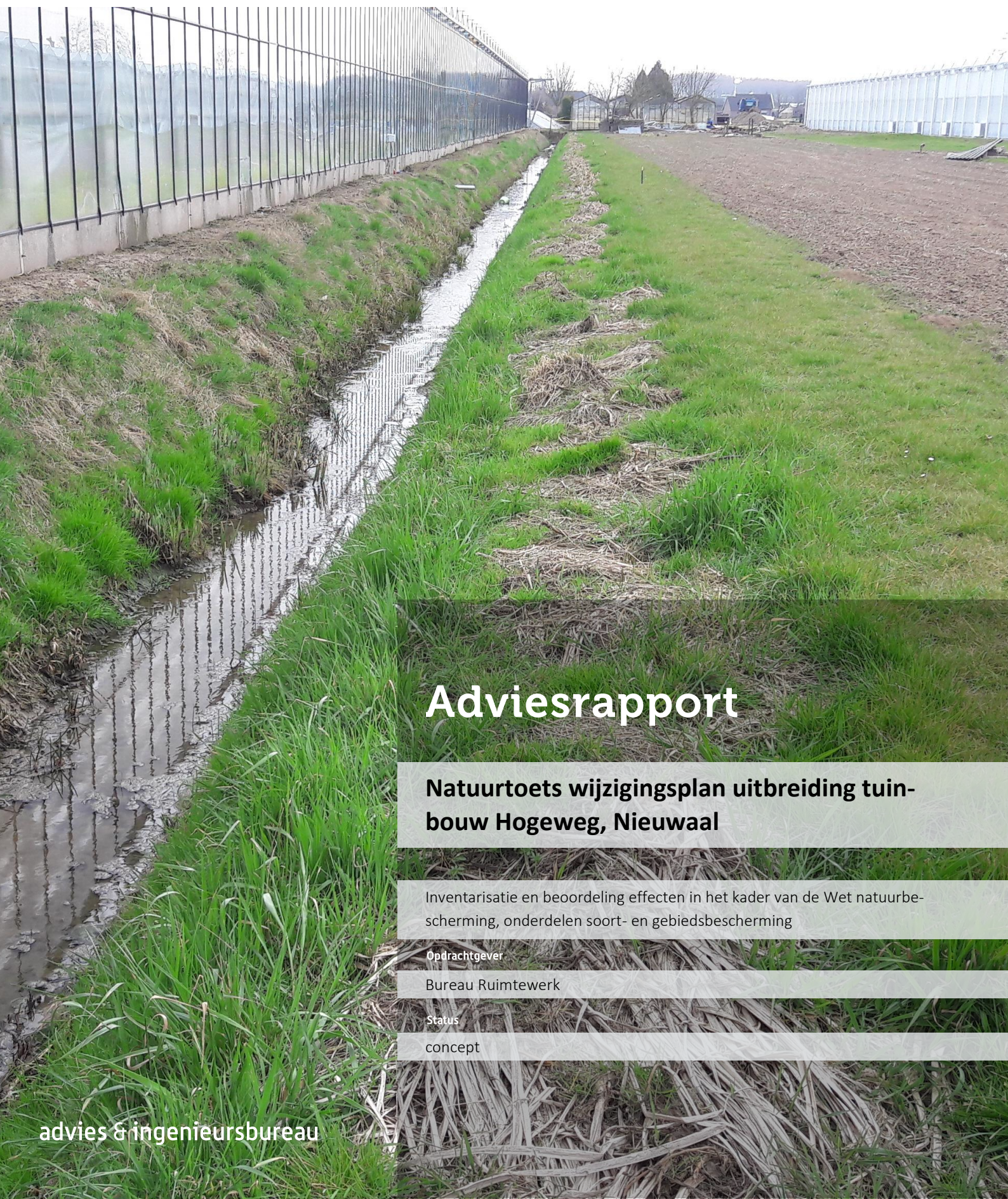

Adviesrapport

Natuurtoets wijzigingsplan uitbreiding tuinbouw Hogeweg, Nieuwaal

Inventarisatie en beoordeling effecten in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdelen soort- en gebiedsbescherming

Opdrachtgever

Bureau Ruimtewerk

Status

concept

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets wijzigingsplan uitbreiding tuinbouw Hogeweg, Nieuwaal

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling effecten in het kader van de Wet natuur-
bescherming, onderdelen soort- en gebiedsbescherming

Projectcode

Datum

Status

18-075

16 april 2018

concept

Auteur(s)

M. (Mandy) Oudshoorn

Tweede lezer

A. (Anton) Alberts

Opdrachtgever

Bureau Ruimtewerk

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Oudshoorn, M. (2018). Natuurtoets wijzigingsplan uitbreiding tuinbouw Hogeweg, Nieuwaal. Inventarisatie en
beoordeling effecten in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdelen soort- en gebiedsbescherming. Rapport
18-075. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen ontwikkelingen	1
1.3	Opzet rapportage	2
2.	Kader en methode	3
2.1	Wettelijk kader	3
2.2	Onderzoeksmethode	4
3.	Soortbescherming	6
3.1	Flora	6
3.2	Zoogdieren	6
3.3	Broedvogels	7
3.4	Amfibieën	8
3.5	Vissen	8
3.6	Overige soortgroepen	9
3.7	Conclusie soortbescherming	9
4.	Gebiedsbescherming	10
4.1	Natura 2000	10
4.2	Natuurnetwerk Nederland	12
4.3	Natuur buiten het NNN	13
4.4	Conclusie gebiedsbescherming	14
5.	Geraadpleegde bronnen	15

Bijlagen

Bijlage 1 – AERIUS-berekening

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Tuinder 't Hoog Bos is voornemens zijn tuinbouwactiviteiten uit te breiden aan de Hogeweg te Nieuwaal, (ten oosten van Hogeweg 2). Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. De ontwikkeling betreft een wijzigingsplan voor uitbreiding met circa 8.000m² glastuinbouw.

In het kader van de ruimtelijke procedures dienen de effecten van uitvoering van het plan op beschermde natuurwaarden te worden getoetst. In voorliggende natuurtoets beoordelen we de effecten van het plan aan de wettelijke bescherming van soorten en gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied ligt aan de Hogeweg te Nieuwaal. Het betreft de kadastrale percelen 677 en 678, aan de oostkant van Hogeweg 2 (zie figuur 1.1). Het terrein wordt deels gebruikt als grondopslag, het is deels omgeploegd en deels in gebruik als intensief gemaaid grasland zie figuur 1.2).

Figuur 1.1 Ligging plangebied (rood omlijnd) (Bron: Aeries Calculator).

De uitbreiding wordt aan de oostkant van de bestaande kas gekoppeld. De uitbreiding beslaat 8.160m² en de hoogte van de nieuwe kassen betreft 6,3 meter (Van Amelsvoort 2018, Verwijst 2018). De watergang aan de westkant van het plangebied wordt gedempt en de oostelijke watergang blijft naar verwachting behouden. De huidige bebouwing in het plangebied (verouderde kassen) werd ten tijde van het veldbezoek verwijderd. Aan de achterzijde van het perceel (noordzijde) staan twee bomen in de oever, onduidelijk is of deze worden gekapt.

Figuur 1.2 Impressie huidige situatie plangebied. Linksfoto: gezien in zuidelijke richting. Rechts: gezien in noordelijke richting, met op de voorgrond de huidige kassen.

1.3 Opzet rapportage

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in Hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van te verwachten effecten op beschermde soorten (Hoofdstuk 3). Naast de effectbeoordeling is waar relevant beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-)maatregelen eventueel nodig zijn om strijdigheden met de natuurwetgeving te voorkomen. Effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) zijn beoordeeld in Hoofdstuk 4. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 een overzicht gegeven van de gebruikte bronnen.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de gebieds- en soortbescherming. Er is geen sprake van kap van bomen, zodat niet wordt getoetst aan bescherming van houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming (Wnb) verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitats, soorten, broedvogels en/ of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan is het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) verplicht.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is opgedeeld in drie categorieën:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming), in de praktijk onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd, en
 - Overige vogels wier nesten alleen tijdens het broedseizoen (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest) zijn beschermd;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I) zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming;
- Overige Andere soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt, en
 - Soorten waarvoor provinciaal wel vrijstelling geldt.

Voor vogels geldt dat er twee categorieën zijn: de vogels met jaarrond beschermde nesten (o.a. Huismus, Gierzwaluw en Buizerd) en de overige broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten hebben een strikte beschermingsstatus binnen de Wet natuurbescherming. Van overige broedvogels zijn hun nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).

Voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn in artikel 3.5 verboden vastgelegd (o.a. verboden om dieren te doden en voortplantings- of rustplaatsen te vernielen) en geldt een strikte beschermingsstatus. Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, zijn ingedeeld in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, al is de beschermingsstatus minder strikt in het geval een plan, project of andere handeling alleen leidt tot verstoring.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een nadere rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Besluit regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN; de voormalige EHS) is verankerd in de Wet natuurbescherming (artikel 1.12) maar in detail geregeld in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

De voorgenomen plannen zijn mogelijk in strijd met de Wet natuurbescherming. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten.

Gestart is met literatuuronderzoek om na te gaan of het projectgebied binnen beschermde gebieden ligt. Ook is het literatuuronderzoek gebruikt om uit te zoeken of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het projectgebied. Er is gebruik gemaakt van beschikbare bronnen zoals actuele verspreidingsgegevens (NDFF 2018) en eerder uitgevoerde ecologische onderzoeken in en nabij het projectgebied (Apperloo & Oudshoorn 2017, Brendeke 2016, Oudshoorn 2016 en Samsen 2015). Zie voor een volledig overzicht het hoofdstuk Geraadpleegde bronnen. Bij het gebruik van waarnemingen is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van gegevens (3-5 jaar). Oudere waarnemingen worden gebruikt om een beeld van de ecologische potenties van een gebied te geven.

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor veldbezoeken die op 27 maart 2018 is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek dat in de middag is uitgevoerd (ca. 8°C, droog, bewolkt en 1 Bft) is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en is rekening gehouden met de soorten die een provinciale vrijstelling hebben (Provincie Gelderland 2018). De aanwezige sloten in en direct aangrenzend aan het plangebied zijn intensief onderzocht waarbij aangesloten is bij het kennisdocument voor Grote modderkruiper (B12 2017).

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van de geplande ingrepen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten (hoofdstuk 3) en gebieden (hoofdstuk 4).

3. Soortbescherming

3.1 Flora

De vegetatie in het plangebied bestaat uit soorten van voedselrijke omstandigheden, zoals Hondsdraf, Klimopereprijs, Madelief, Fluitenkruid, Gewoon kruiskruid en Smalle weegbree. Op de oevers van de watergangen groeit ondermeer Gewone brandnetel, Kleefkruid, Smalle weegbree en Blaartrekkende boterbloem. Het waterpeil in de watergang aan de oostkant van het plangebied staat iets hoger waardoor hier ook Riet en Liesgras groeit. Aan de noordkant van het perceel staat een Gewone esdoorn en een Zwarte els.

Er zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1).

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig die geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. In de aanwezige bomen zijn geen holten en /of spleten aanwezig die geschikt zijn voor boombewonende vleermuizen. In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die dienst kunnen doen als vliegroute. Het plangebied is gezien de openheid en de verlichting vanuit de omringende kassen van gering belang als foerageergebied. Door de plannen gaan geen verblijfplaatsen en onmisbare vliegroutes en foerageergebied verloren. Er is zodoende geen sprake van effecten op vleermuizen. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren (zoals Waterspitsmuis, Steenmarter en Eekhoorn) worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten zoals Bosspitsmuis, Huisspitsmuis en Rosse woelmuis te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Gelderland bij ruimtelijke ingrepen automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming (Provincie Gelderland 2018), waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Wel dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht. Dit artikel (1.11 Wnb) schrijft voor dat flora en fauna niet moedwillig verstoord dan wel gedood mag worden. Dit kan bijvoorbeeld door vooraf aan werkzaamheden de (oever)vegetatie kort te maaien en rommelige hoekjes op te ruimen, zodat dieren tijdig een andere verblijfplaats kunnen vinden.

3.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van het uitgevoerde veldbezoek en de terreinkenmerken worden nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten (zie kader 3.2) niet in het plangebied verwacht.

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Bui-zerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

Door aanwezigheid van opgaand groen en watergangen is geschikt broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten als Houtduif, Merel en watergebonden vogels als Wilde eend. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Globaal kan de periode half maart – half juli worden aangehouden. Echter is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedende vogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en contact te worden gezocht met een ecooloog. Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

3.4 Amfibieën

In de ruime omgeving van Nieuwaal zijn de beschermde soorten Heikikker, Poelkikker, Kamsalamander en Rugstreeppad bekend (NDFF 2018, Apperloo & Oudshoorn 2017, Samsen 2015). Op basis van de terreinkenmerken (ondiepe sloten, steil talud, deels beschoeiing en beperkte oever- en watervegetatie) wordt voortplanting en overwintering van deze soorten binnen het plangebied uitgesloten.

Wel is voortplanting en overwintering van algemene soorten amfibieën zoals Bastaardkikker, Gewone pad en Bruine kikker te verwachten in het plangebied. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Gelderland 2018), waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

Tenslotte dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht. Dit artikel (1.11 Wnb) schrijft voor dat flora en fauna niet moedwillig verstoord dan wel gedood mag worden. Dit kan bijvoorbeeld door vooraf aan werkzaamheden de (oever)vegetatie kort te maaien en rommelige hoekjes op te ruimen, zodat dieren tijdig een andere verblijfplaats kunnen vinden. Daarnaast kan gedacht worden aan het dempen van de sloten in de periode september/oktober, buiten de kwetsbare voortplanting- en winterperiode.

3.5 Vissen

In de ruime omgeving is de beschermde Grote modderkruiper bekend (Apperloo & Oudshoorn 2017, NDFF 2018, Samsen 2015, Vissenatlas Gelderland). Grote modderkruiper is een soort van ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige watervegetatie.

De sloten in het plangebied vormen geen geschikt leefgebied; ze zijn recent geschoond, bevatten een laag waterpeil, hebben nauwelijks oever- en watervegetatie en hebben een beperkte sliblaag. De sloten binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn intensief onderzocht. Hierbij zijn uitsluitend enkele exemplaren van de niet-beschermde Zeelt en Tiendoornige stekelbaars gevangen. Grote modderkruiper is niet aangetroffen. Aanwezigheid van de soort wordt daarom uitgesloten. Ook andere beschermde vissen worden gezien de habitateisen en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde voor vissen.

3.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, schepnetonderzoek, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDF 2018) worden in het plangebied geen voortplanting- of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen voor deze soortgroepen is niet aan de orde.

3.7 Conclusie soortbescherming

In het plangebied zijn geen beschermde flora, zoogdieren, amfibieën, vissen, reptielen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten.

Werkzaamheden mogen geen broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen. Dit is mogelijk door de uitvoering op te starten vóór het broedseizoen (globaal de periode half februari t/m juli). Ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.

Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht. Gedacht kan worden aan het werken buiten de kwetsbare perioden van soortgroepen en vooraf aan de werkzaamheden het terrein kort te maaien.

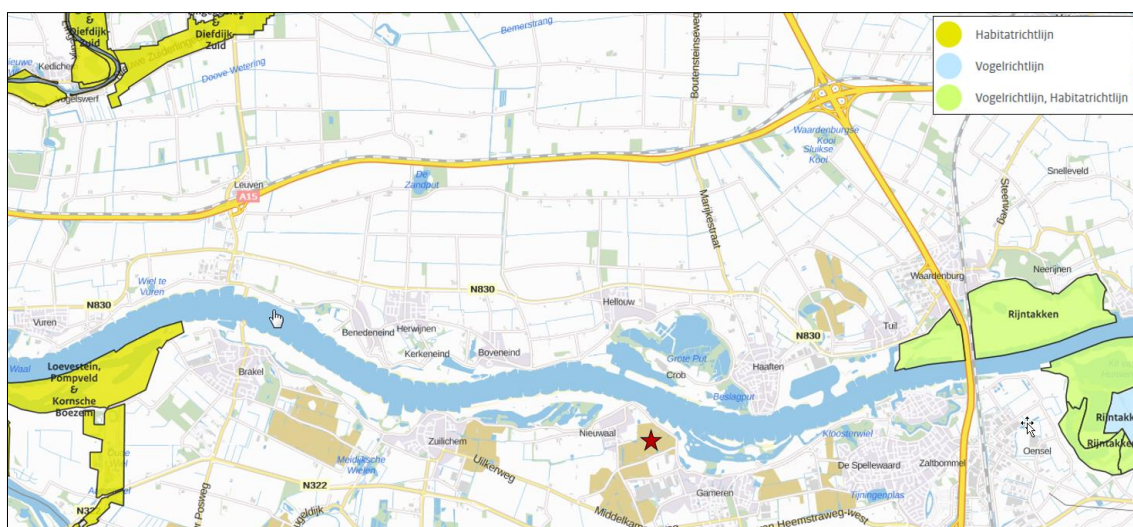
Het onderdeel soortbescherming in de Wnb vormt geen belemmering voor het vaststellen en uitvoering van het wijzigingsplan.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Rijntakken', gelegen op een afstand van ruim drie kilometer ten (noord)oosten van het plangebied (zie figuur 4.1). Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan acht kilometer afstand.

Gezien de grote afstand, de aard en omvang van de voorgenomen plannen en het tussenliggende afgeschermd gebied zijn negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten, met uitzondering van de toename van emissies van stikstof (verbrandingsgassen). Effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn hieronder nader uitgewerkt.

Figuur 4.1 Globale ligging plangebied (rode asterisk) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (Bron: AERIUS Calculator).

Effecten stikstof

Toetsingskader: Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Stikstof heeft een vermistend en verzurend effect waarvoor diverse planten en vegetaties gevoelig zijn. Daardoor kan (significant) negatief effect ontstaan op voor stikstof gevoelige habitattypen. Het PAS heeft tot doel de effecten van stikstofdepositie op beschermde waarden weg te nemen en ruimte voor ontwikkeling te creëren door enerzijds emissie van stikstof (ammoniak en stikstofoxiden) te verminderen (bronmaatregelen), en anderzijds (herstel)maatregelen in de Natura 2000-gebieden uit te voeren. Met het PAS is zodoende voor projecten ontwikkelingsruimte gecreëerd. Het rekenmodel AERIUS is ontwikkeld om de te verwachten emissie van stikstof te berekenen en te bepalen of er (voldoende) ontwikkelruimte in het betreffende Natura 2000-gebied beschikbaar is.

Het PAS heeft betrekking op vergunningverlening en is daardoor alleen van toepassing voor projecten en activiteiten. Het PAS geldt niet voor (bestemmings)plannen. Desondanks kan het PAS wel gebruikt worden om aan te tonen of uitvoering van een vast te stellen (bestemmings)plan strijdig kan zijn met de Wnb.

Een (bestemmings)plan kan enkel worden vastgesteld indien ontwikkelingsruimte (met het oog op stikstofdepositie) aanwezig is of indien blijkt dat de stikstoftoename geen significant negatief effect heeft op instandhoudingsdoelen voor beschermde waarden in betreffende Natura 2000-gebied(en).

Werkwijze

Om te bepalen of voorliggend plan uitvoerbaar is onder de Wet natuurbescherming/het PAS, is een berekening gemaakt met AERIUS Calculator.

- Indien er sprake is van een toename kleiner dan 0,05 mol N/ha/jaar, wordt de depositie als verwaarloosbaar gezien en zijn vervolgstappen niet nodig. Er kan dan geconcludeerd worden dat het plan uitvoerbaar is. Activiteiten en projecten die het plan mogelijk maakt zijn vergunningvrij;
- Bedraagt de depositie meer dan 0,05 mol, maar minder dan de vigerende grenswaarde voor een Natura 2000-gebied¹, dan zijn alle activiteiten en projecten die voortvloeien uit het plan meldingsplichtig (indien het een meldingsplichtige categorie betreft), maar vergunningvrij. Ook in die situatie is het plan uitvoerbaar;
- Bedraagt de depositie meer dan de grenswaarde voor een Natura 2000-gebied¹, dan is voor de activiteiten en projecten die voortvloeien uit het plan een vergunning noodzakelijk. Het plan is uitvoerbaar, mits er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is;
- Tenslotte wordt een bovenwaarde van 3 mol N/ha/jr gehanteerd. Ontwikkelingen met meer dan 3 mol depositie worden niet vergund dan wel toegestaan. Plannen met een dergelijke bijdrage zijn niet uitvoerbaar.

Uitgangspunten AERIUS-berekening

Het toetsingskader voor een bestemmingsplan(wijziging) bestaat uit een verschilvergelijking tussen de huidige feitelijke situatie ten opzichte van de toekomstige situatie. In eerste instantie is (worst case) de toekomstige invulling van het plangebied doorgerekend, zonder rekening te houden met de huidige kassen. Hieronder zijn de uitgangspunten voor de berekening ten aanzien van de bebouwing en verkeer beschreven.

Bebouwing: De locatie breidt uit met 8.160m² glastuinbouw (Verwijst 2018). Voor de uitstoot voor de uitbreiding van de kassen is de standaardemissie van glastuinbouw uit AERIUS Calculator aangehouden; 1.004 kg NOx per hectare per jaar (RIVM 2016). Dit betekent een emissie van 819,3 kg NOx/ha/jr. Deze emissie is als vlakbron met de uitstoothoogte van 9 meter conform de maximale bouwhoogte in het vigerende bestemmingsplan (ruimtelijkeplannen.nl) ingevoerd en volgens de instructie voor gegevensinvoer (Verhees & Aalbers 2016) een bijbehorende spreiding van 4,5m en warmte-inhoud van 0,4MW.

Verkeer: Bij de kencijfers verkeersgeneratie (CROW 2012) zijn geen kengetallen beschikbaar ten gevolge van glastuinbouw. Op basis van praktijkvoorbeelden en milieueffectrapportages wordt uitgegaan van 7,5 tot 10 ritten per bruto hectare glastuinbouw (Goudappel 2015). Gebaseerd op verkeerstudies van ontsluiting

¹ De grenswaarde voor vergunningverlening is voor Natura 2000-gebied Rijntakken verlaagd naar 0,05 mol N/ha/jr (d.d. 15 januari 2016).

tingswegen in de nabijheid van de planlocaties wordt een gemiddelde verdeling tussen licht en zwaar verkeer van 80-20% aangehouden (Goudappel Coffeng 2015). Dit resulteert voor de beoogde uitbreiding in een worst case invoer van 8 ritten met personenauto's (licht verkeer) en twee ritten met een vrachtauto (zwaar verkeer) per dag. Deze aantallen zijn als lijnbronnen in de categorie buitenwegen vanaf het plangebied via de Jacob Ekelmansstraat en Startstraat als (langste) lijnroute tot de N322 ingetekend. Vanaf dit punt gaan de extra verkeersbewegingen op in het heersende verkeersbeeld.

De AERIUS-berekening is - gezien de verwachte uitvoeringstermijn - voor het rekenjaar 2018 uitgevoerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van de nieuwste versie van AERIUS Calculator (versie 2016L).

Rekenresultaten en conclusie

De AERIUS-berekening voor voorliggend wijzigingsplan (kenmerk: RX3VQ9m7zWQB, d.d. 28 maart 2018) toont aan dat er als gevolg van de beoogde uitbreiding van glastuinbouw géén sprake is van een toename van stikstofdepositie boven de grenswaarden van Natura 2000-gebieden (bijlage 1). Het aspect stikstofdepositie vormt daarmee geen belemmering voor het vaststellen van het wijzigingsplan voor de uitbreiding.

Het is onzeker of het bedrijf, waar voorliggende toetsing voor uitbreiding is uitgevoerd, vergunningplichtig is voor het onderdeel stikstof. Dit is afhankelijk van totale bedrijfsomvang en vigerende vergunningen (bestaande situatie). We adviseren hier nader onderzoek naar te doen.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

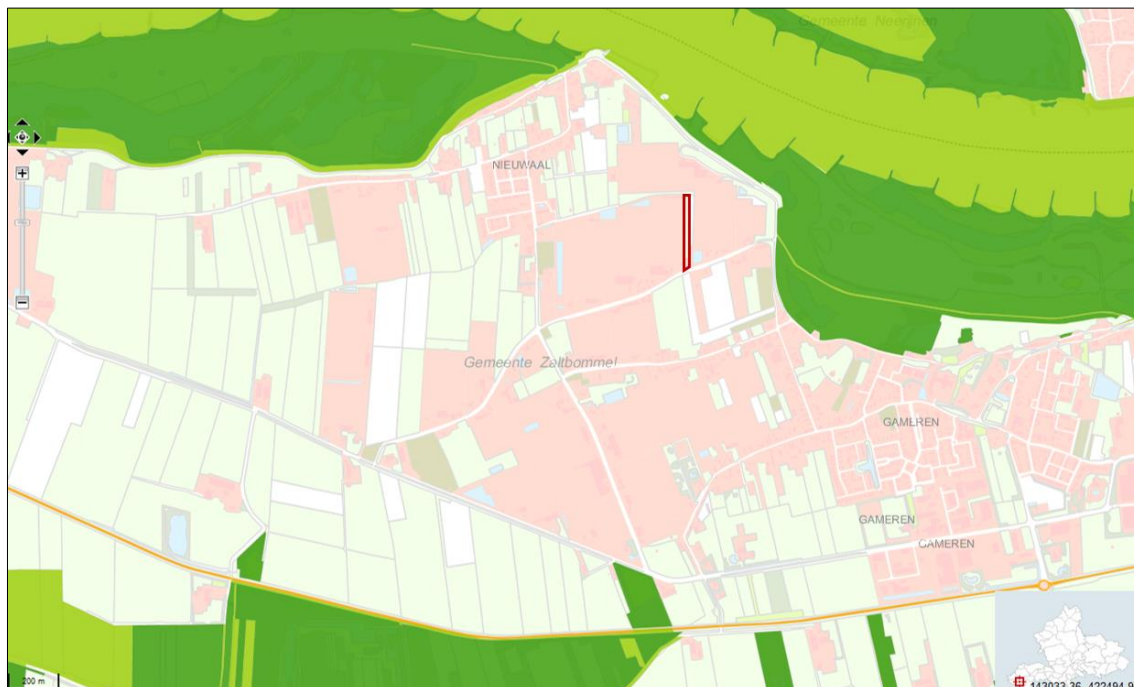
Provinciaal beleid Gelderland

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van (inter)nationaal en provinciaal belang. Het GNN bestaat uit terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens een zoekgebied voor nieuwe natuur. Daarnaast kent het provinciale beleid de Groene Ontwikkelingszone (GO), voor delen 'niet-natuur' in de voormalige EHS (woningen, bedrijven, infrastructuur). Hierbinnen is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden.

Het Gelderse natuurbeleid is uitgewerkt in de Omgevingsvisie en de regels zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening (Provincie Gelderland 2018). De provincie Gelderland kent geen externe werking ten aanzien van het GNN (Provincie Gelderland 2018), zodat in principe geen sprake is van een nadere effectbeoordeling als een ontwikkeling buiten de begrenzing van het GNN plaatsvindt. Echter moet in het kader van goede ruimtelijke ordening wel rekening worden gehouden met mogelijke indirecte externe werking.

Ligging plangebied t.o.v. GNN/GO

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het GNN en de GO (zie figuur 4.2). Het meest dichtstbijzijnde GNN-gebied (deelgebied 148: Waaluitwaarden Waardenburg-Brakel), ligt op circa 180 meter ten (noord)oosten van het plangebied.

Figuur 4.2 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van begrenzing GNN (donkergroen) en GO (lichtgroen) (Atlas van Gelderland, kaart GNN).

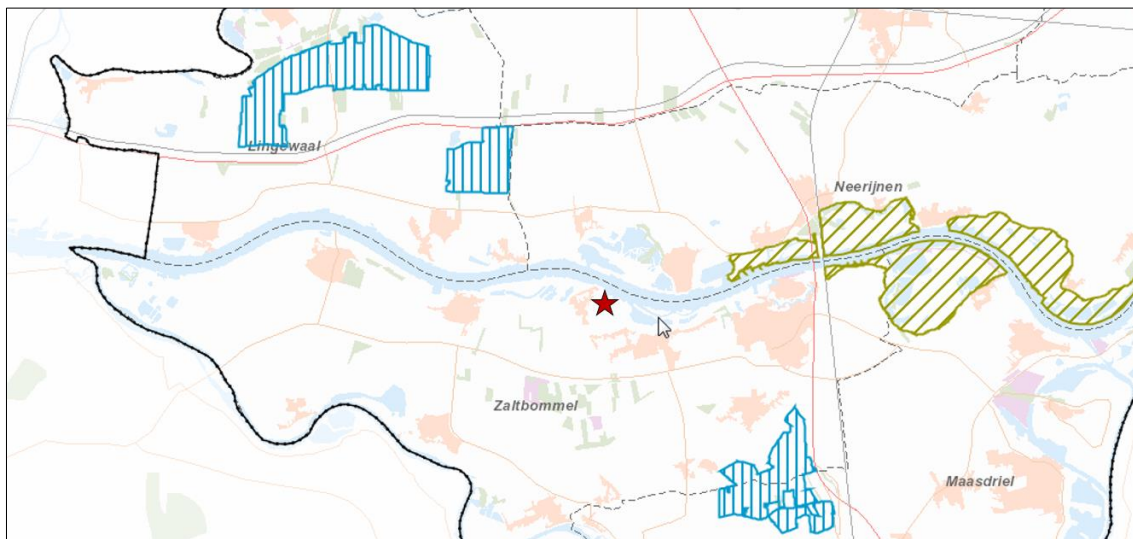
Effectbeoordeling

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het GNN en de GO. De provincie Gelderland kent ook geen externe werking ten aanzien van het NNN (Provincie Gelderland 2018). Een nadere effectbeoordeling (een 'Nee tenzij, toets') is zodoende niet aan de orde. Ook in het licht van een goede ruimtelijke ordening is er - gezien de afstand en de aard en omvang van de plannen - geen sprake van negatief effect (externe werking) op de wezenlijke kenmerken en de waarden van het nabijgelegen NNN-gebied. Dat wil zeggen dat rust, donkerte, openheid landschap, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, waterhuishouding, oppervlakte, robuustheid, aaneengeslotenheid en de samenhang van het NNN, niet worden aangetast door de geplande ontwikkeling. Vervolgstappen ten aanzien van NNN-gebieden zijn niet aan de orde.

4.3 Natuur buiten het NNN

In het Gelders ruimtelijk beleid (Provincie Gelderland 2018) is naast bescherming van natuur binnen het GNN ook aandacht voor bescherming van natuur buiten het GNN. Het betreft bijvoorbeeld weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied. Dergelijke gebieden kenmerken zich door de relatieve rust, de grote openheid en weidsheid. De weidevogelgebieden en de ganzenfoerageergebieden zijn bijzonder onderdelen van de GO. De provincie wil in deze gebieden de openheid en rust beschermen.

Het meest dichtstbijzijnde weidevogelgebied ligt op circa 3,6 kilometer en het dichtstbijzijnde ganzenrustgebied ligt op 3 kilometer afstand (zie figuur 4.3). Gezien de ruime afstand en het tussenliggende afschermde gebied hebben de ontwikkelingen geen effect op de openheid van en rust in deze gebieden.

Figuur 4.3 Ligging weidevogelgebieden (blauw gearceerd) en rustgebieden voor winterganzen (bruin gearceerd) ten opzichte van de globale ligging van de planlocatie (rode asterisk) (bron: Provincie Gelderland 2018).

4.4 Conclusie gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Directe negatieve effecten van het plan is gezien de grote afstand (minimaal 3 kilometer) en het tussenliggende gebied op voorhand uit te sluiten. Gezien de grote reikwijdte van het aspect stikstofdepositie is dit nader beschouwd. De AERIUS-berekening toont aan dat er géén sprake is van een toename van stikstofdepositie boven de grenswaarden van Natura 2000-gebieden. Vervolgstappen ten aanzien van stikstof zijn in het kader van de bestemmingsplanprocedure (wijzigingsplan) niet aan de orde.

Het is onzeker of het bedrijf, waar voorliggende toetsing voor uitbreiding is uitgevoerd, vergunningplichtig is voor het onderdeel stikstof. Dit is afhankelijk van totale bedrijfsomvang en vigerende vergunningen (bestaande situatie). We adviseren hier nader onderzoek naar te doen.

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het GNN/GO. Het Gelderse beleid kent ook geen externe werking, zodat geen nadere effectbeoordeling aan de orde is. In het licht van een goede ruimtelijke ordening is er geen sprake van negatief effect op het functioneren van het nabijgelegen NNN-gebied. Daarnaast heeft de planlocatie -gezien de aard en omvang van de ontwikkelingen in relatie tot de ruime afstand- geen negatieve effecten op weidevogelgebieden en ganzenrustgebieden. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Het onderdeel gebiedsbescherming in de Wnb vormt geen belemmering voor het vaststellen van het wijzigingsplan.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Apperloo, R. & Oudshoorn, M. (2017). Wijzigingsplan PIP Tuinbouw Bommelerwaard. Inventarisatie en beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 17-298. Ecogroen bv, Zwolle.
- Brendeke, H. (2016). Natuurtoets 'Roekenbosje', N322 te Nieuwaal. Inventarisatie en beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming: onderdelen soort- en gebiedsbescherming. Rapport 16-433. Ecogroen bv Zwolle.
- BLI12 (2017). Kennisdocument Grote modderkruiper, *Misgurnus fossilis*. Versie 1.0, juli 2017.
- Goudappel Coffeng (2015). Onderzoek verkeer en geluid ontwikkeling Uilkerweg Zuilichem. 21 december 2015.
- Oudshoorn, M. (2016). Tuinbouw Bommelerwaard - wijzigingsplan deellocatie Zuilichem. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 15-401. Ecogroen bv Zwolle.
- Provincie Gelderland (2018). Geconsolideerde Omgevingsvisie en -verordening Gelderland (januari 2018).
- RIVM (2016). Factsheet Ruimtelijke plannen – emissiefactoren, 17-03-2017, met gegevensset: kentallen ruimtelijke plannen, 20 april 2016.
- Samsen, F. (2015). Natuurtoets Rondweg Nieuwaal. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 15-267. EcoGroen Advies bv Zwolle.
- Van Amelsvoort (2018). Tekening omgevingsvergunning – uitbreiding van een tuinbouwkas aan de Hogeweg 4a te Nieuwaal, februari 2018.
- Verhees, L. & M. Aalbers (2016). Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator. Tauw bv, 18 mei 2016.
- Verwijst (2018). Ontwerp tekeningen uitbreiding kas, Hogeweg 8a te Nieuwaal. Bouwkundig Adviesbureau Verwijst b.v., 25-01-2018.

Internet

- AERIUS Calculator (<https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>)
- Atlas van Gelderland (<http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/AtlasGelderland>)
- BLI12: grenswaarden Natura 2000-gebieden (https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht_grenswaarde-_verlagingen/)
- NDF: Nationale Databank Flora en Fauna (<https://ndff-ecogrid.nl/>). Geraadpleegd op 28 maart 2018.
- Vissenatlas Gelderland (<http://www.gelderland.vissenatlas.nl/>)

Bijlagen

Bijlage 1 – AERIUS-berekening

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000-gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Uitbreiding glastuinbouw Hogeweg, Nieuwaal

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.naturazoo.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
G. van Wijk	Hogeweg, xxxx xx Nieuwaal

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	
Uitbreiding glastuinbouw Hogeweg, Nieuwaal	RX3VQ9m7zWQB	
Datum berekening	Rekenjaar	Rekeninstellingen
28 maart 2018, 16:17	2018	Berekend voor Wnb.

Totale emissie

Situatie 1	
NOx	825,77 kg/j
NH ₃	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

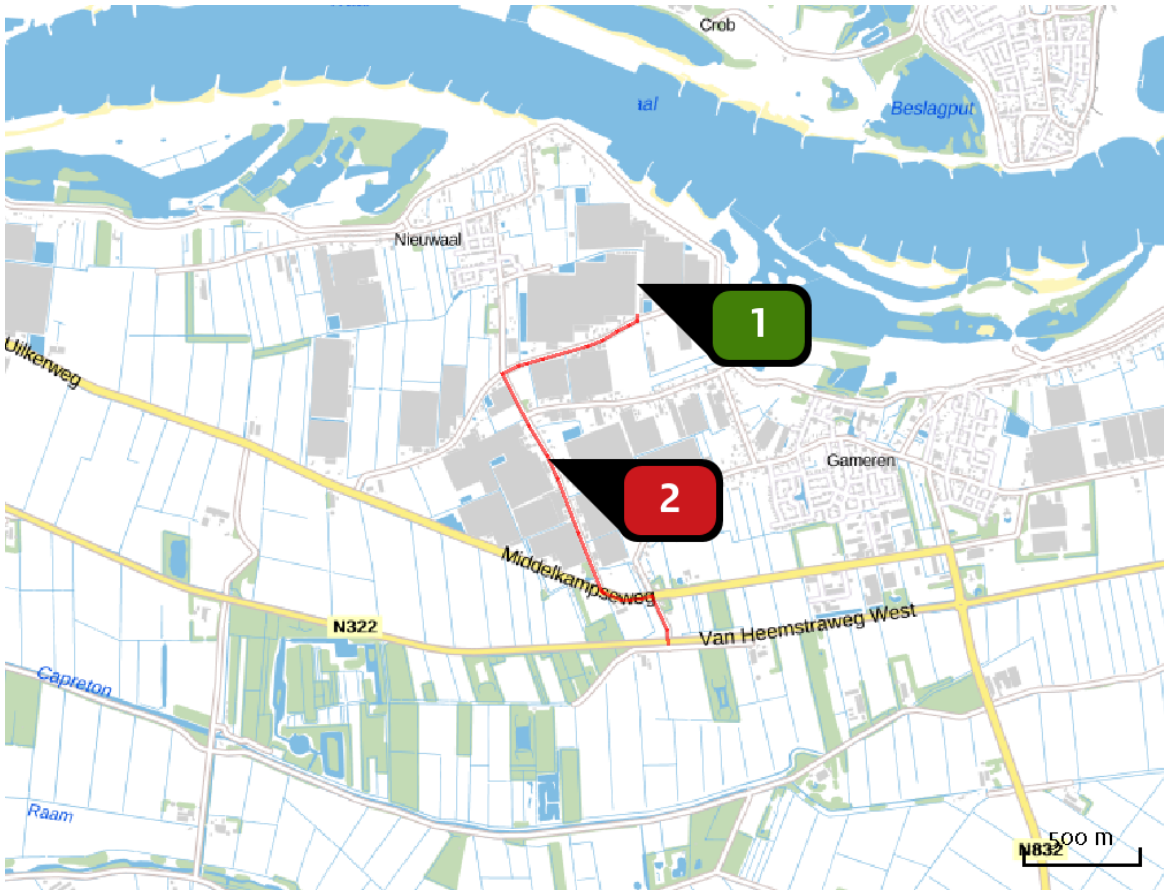
Natuurgebied	Bijdrage
-	-

Toelichting

Uitbreiding glastuinbouw

Locatie

Uitbreiding
glastuinbouwHoge
weg, Nieuwaal

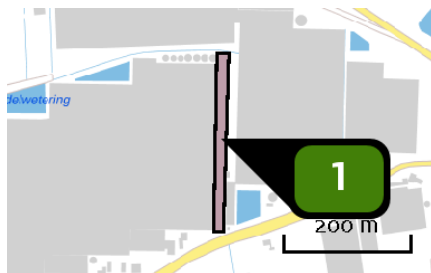

Emissie

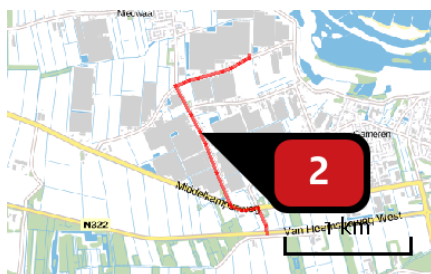
Uitbreiding
glastuinbouwHoge
weg, Nieuwaal

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	 Uitbreiding glastuinbouw Landbouw Glastuinbouw	-	819,30 kg/j
2	 Verkeer Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	6,47 kg/j

Emissie
(per bron)
Uitbreiding
glastuinbouwHoge
weg, Nieuwaal

Naam **Uitbreiding glastuinbouw**
Locatie (X,Y) **141238, 424312**
Uitstoothoogte **9,0 m**
Oppervlakte **0,5 ha**
Spreiding **4,5 m**
Warmteinhoud **0,400 MW**
Temporele
variatie **Verwarming van ruimten
(zonder seizoenscorrectie)**
NOx **819,30 kg/j**

Naam **Verkeer**
Locatie (X,Y) **140854, 423558**
NOx **6,47 kg/j**
NH3 **< 1 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	8,0	NOx NH3	1,72 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0	NOx NH3	4,75 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2016L_20171215_64190d2d2b

Database versie 2016L_20170828_c3f058foof

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/uitleg>